

Durmuş Hocaoğlu

Linguistik Domino-VI

DİL’de ve Kùltür’de Kùllî Domino

Muhalif., Yıl: 1., Sayı: 51., 12.01.2001-18.01.2001., s.08-09

Durmuş Hocaoğlu, *Muhalif* Yazıları Sıra No: 48

Kùnye:

- Hocaođlu, Durmuş., “Linguistik Domino-VI: Dil’de ve Kùltür’de Kùllî Domino”, *Muhalif.*, Yıl: 1., Sayı: 51., 12.01.2001-18.01.2001., s.08-09

Tùrkçe’de *sâdeleştirme* ile başlayıp *tasfiyecilik* ile noktalanın ve kısaca **Öztùrkçecilik** olarak adlandırılabilir olan büyük manùplasyon hareketi, esas olarak, Konvansiyonel-Pozitivist Teori ve Mekanist Teori anlayışı doğrultusunda yapılan bir harekettir. Tùrkçe’nin Tasfiyeciliği, bunların her ikisinin bir halitası olduğu için, bir çeşit Konvansiyonel-Pozitivist-Mekanist Teori olmaktadır.

Bundan önce de kısaca bahsedilmiş olduğu üzere, Dil Tasfiyeciliği’nin mekanizması, pek basit, çocukça denecek derecede basit bir zihniyete dayandırılmaktadır: Dil, bir İşaretleşme Sistemi’dir ve bu sistem de bir “mekanik araç” olup birer statik kalıptan başka birşey olmayan “kelimeler”den oluşmaktadır. İmdi; Dil’i basit bir *haberleşme aracı* olarak görmek, Konvansiyonel-Pozitivist Teori’nin; onu sâdece *kelime* denen kalıplardan oluşmuş bir mekanik araç olarak telâkkî etmek ise, Mekanist Teori’nin ana tezidir. İşte bunların bir eklektizmi olan Konvansiyonel-Pozitivist-Mekanist Tasfiyecilik, birer basit kalıp olarak telâkkî ettiği “kelime”leri fabrikasyon usùlü îmal etmekte ve “”eskilerinin yerine” tedâvüle sürmektedir.

Bu anlayışı, günümüz Bilgisayar Teknolojisi ışığı tahtında yeni bir metafor ile açıklamak kabildir: Bir bilgisayar, ‘bilmez’ ve ‘düşünmez’. O, bir “makina”dır. Onun ne bir psyche’si, ne bir geist’ı ve ne de bir tarihîliği vardır. Bilgisayar, *kendiliğinden* hiçbir bir davranış göstermez; zira, o, en alt seviyede de olsa bir ‘kendi’ kavramı altına konamaz; hele, asla ve kat’a, bir ‘kişi’ değildir; dolayısıyla bir ‘kişilik sahibi’ de değildir. Ona birtakım bilgiler yüklenir ve bu bilgilere uygun elektro-mekanik işlemlerle operatörüne cevap verir. Burada yıkım geçirmiş “**Piyasa Tùrkçesi**”nin zavallılığı dolayısıyla anlatmaktan âciz kaldığımız mânâyı, ‘piyasa’ dışına çıkararak anlatmaya (ifade-i merâm eylemeye) gayret edelim: Bilgisayar’a ‘bilgi’ (knowledge) değil, ‘enformasyon’ (information) yüklenir (install edilir). Bilgisayar’a ‘install’ edilen şey ‘bilgi’ değil de ‘enformasyon’ olduğu için, bilgisayar ‘bilmez’! şu anda bu makaleyi yazmakta olduğum bilgisayarımın içerisi birtakım ‘enformasyonlar’ ile meşbû olduğu halde, atomik düzeyde olsa dahi birtek adet ‘bilgi’ mevcut değildir. Onun operatörü Ben’im; ‘bilgi’ bana aittir: Ben bilirim, O bilmez; tuşlarıyla veya fâresiyle ona komut veririm, o da bu komutlara karşı bazı ‘responslar’ gösterir. ‘Respons’,

asla, ‘cevap’ değildir; elektro-mekanik, cansız bir etkileşme tarzıdır. Bunun içindir ki, bilgisayarına asla ‘soru’ sormam, onu asla kendime muhatap almam; Ben, bilirim, O bilmez! Bilgisayarım, şu anda ne yazdığımı bilmemektedir, bundan önce onda yazdıklarımın hiçbirini bilemediği ve bundan sonra yazacaklarımın da hiçbirini bilemeyeceği gibi. Onun bütün bilgilerini (enformasyonlarını) pek basit bir komut ile silebilir ve akabinde de yeniden ‘install’ edebilirim. Bilgisayarım, bu çok hızlı, ama pek basit ve tahammül-fersâ mertebede geri zekâlı makina, şu anda bana aptal-aptal bakmaktadır. Zira: Onun sahip olduğu şeyler ‘bilgi’ değil, ‘enformasyon’dur. Bir bilgisayarın bütün işlemleri, basit birer “elektro-mekanik operasyon”dan başka birşey değildir.

İmdi; bu cihazın da bir dili vardır. Ama, Bilgisayar için “Dil”, basit ve sıradan bir “elektro-mekanik komut” biçimidir.

... velhâsıl; Bilgisayar, Konvansiyonel-Pozitivist ve Mekanist teoriler için mükemmel birer tatbikat alanıdır; ama İnsan? Asla! Çünkü O’nun rûhu var!

Dil Tasfiyeciliği’nin yarattığı Domino’nunmekanizması muhtasaran şu şekildedir: Kelimeler fabrikasyon olarak îmâl edilip, birtakım mekanizmalarla kabul ettirildiğinde, Dil denen Bina’nın yapı-taşlarını yerlerinden oynatmakta ve yapı-taşlarındaki işbu ‘yer-kayması’, belirli bir ‘eşik değer’e ulaşıncı Dil’in bütünselliğinde bir ‘tahribat’ baş-göstermeye başlamaktadır. Bu tahribat ise yine belirli bir eşik-değer’e ulaşıncı bir “yıkım”a dönüşmektedir ki işte söz konusu bu yıkım (felâket, disaster) bir “**Domino Zinciri**” şeklinde tahakkuk etmektedir.

Yukarıda sözü edilen, ‘tahribat’ın bir ‘yıkım’a dönüşmesi keyfiyeti, bir Negatif Geri Besleme prosesi şeklindedir. Bu hale ulaşan bir tahribat, artık kendi-kendisini beslemeye başlayacağı için ayrıca katalizörlere de pek ihtiyaç hissetmeyecektir.

İmdi, Domino Yıkımı’nın birbiriyle çok kuvvetli bağlantıları olan iki veçhesinin bulunduğunu söyleyebiliriz: **Vokabüler Domino Yıkımı** ve **Kültürel Domino Yıkımı**.

Vokabüler (Kelime Hazinesi) Domino Yıkımı, Domino Tesiri’nin kendisini ilk olarak ve en bâriz bir şekilde açığa vurduğu yıkım alanıdır.

Bu noktada, konumuza esas olması bakımından, “**Dil’in Kelime ile olan münâasebetleri**”ni şu şekilde özetlemeye çalışalım:

1: Kelime, Dil için esas bir yapı elemanıdır; fakat, buna rağmen, Dil, sâdece “kelime” denen elemanlardan — ve hele mekanisistlerin sandığı gibi ‘mekanik kalıplardan’ — kurulu bir “araç” değildir. Dil, ferdî ve içtimâî şuûrun, Geist’in sözlü ve yazılı ifâdesidir; ve aynı zamanda O, bir tarihî varlıktır. Bu özelliklerine binâen Dil, aynı zamanda Sosyo-Historik Bilinç olmaktadır. Yâni: Dil elbet de kelimelerden (de) müteşekkıldir; kelimesiz bir dil mümkün olamaz; fakat Dil, münhasıran ve sâdece “kelime” değildir; nasıl ki tek-tek tuğlalar “bina”, veya tek-tek uzuvlar gövde, gövde de İnsan demek değilse, tek-tek kelimeler de “Dil” demek değildir. Bir binanın, tuğlaların (ve diğer yapı inşâ malzemelerinin) herbirisinden ve kezâ, İnsan’ın, tek-tek uzuvlarının ve hattâ bu uzuvlarının bir konstürksiyonu olan Beden’den farklı yanı; binânın, bu malzelerden inşâ olunmasına rağmen, bir “bütün varlık” olarak kendisini oluşturan elemanlarına, İnsan’ın da bu uzuvlara ve Beden’e ircâ edilememesi gibi, Dil de, kendisini oluşturan malzemelere, ve bu cümleden olmak üzere, kelimelere ircâ edilemez. Bu, Felsefe’den (ve Bilim’den) bilinen pek basit ve pek sağlam bir prensibe dayanır: *Bütün, parçalardan oluşur, ama parçaların tek-tek toplamından ibâret olmayıp, daha fazla bir şeydir.*

Strüktüralizm'in bu prensibi, bir “bütün”ün önce, kendisi olarak, yâni “bütün” olarak ele alınması gerektiğini, bu safhada alt-elemanlarına indirgenmemesi gerektiğini öğretmektedir.

2: Fakat, bir strüktür (Bütün) kendisini oluşturan elemanlardan (parçalardan) bağımsız ol(a)maz; Strüktür'ün (Bütün'ün) elemanlarında (parçalarında) vuku' bulacak radikal bir değişiklik, Strüktür'ü (Bütün'ü) de radikal bir değişime zorlar. İmdi; Dil de bir Bütün, bir Strüktür olmakla kelimelerden bağımsız olamayacağına binâen, kelimelerde vuku' bulacak radikal bir değişiklik, Dil'in kendisini de radikal bir değişime zorlayacaktır. Çünkü, Dil'in yapısal elemanlarından olan Kelime, Dil için bir vâsıta olmanın yanında, bu bağlamda, bir bakıma Dil'in kendisini de temsîl edebilmek durumuna gelmektedir. Bu fikir, bundan önce ifade ettiğimiz, *Dil'in sâdece kelimelerden müteşekkîl bir sistem olmadığı* şeklindeki tez ile çelişmekte değildir. Evet: Dil, sâdece kelimelerden ibâret değildir; fakat buradaki “sâdece” şartına dikkat edilmelidir: Kelime, hakikat halde, bir dil için en temel ve en mühim yapıcı unsurdur. İşte bu noktada, bir *strüktür*, bir *bütün* olarak Dil'in anlaşılması için, mutlaka, kendisini teşkîl eden en mühim yapıcı unsurlarından olan Kelime'lerin analiz edilmesi gerekmektedir.

3: Fakat bu fikir, Mekanisizm'i haklı çıkarmaz. Şöyle ki: Dil'in kelimeleri, “mekanik” değildir; onların birer ruhları, mânâları ve anlamları ('mânâ'nın 'anlam'dan daha fazla bir şey olduğuna dikkat edilmelidir) vardır; Kelime, bu kontekstte, Organisizm'in anladığından daha farklı bir mânâda canlıdır; çünkü O, bir kişilik, bir ruh sâhibidir. İşte buna “**Mânâ Dünyası**” diyorum. Nasıl ki, üstüme giydiğim bir elbise (gibi maddî bir nesne) dahi, herhangi bir madde değil de Ben'liğimin bir parçası gibi olur, adetâ Ben ile elle tutulmayan *mânevî (moral)* bir ilişki kurarsa, Kelime de öyledir. Kelime, içine bir ruh sinmiş olan bir işârettir, bir sesdir. İşte, Mânâ Dünyası, bu ruhtur. Hâsılı, her kelime, bir dünya demektir; bir *mânâ dünyası*. Biz, herhangi bir kelime ile, aslında, rûhumuzu, zihniyet dünyamızı dışlaştırmakta, anlatmaktayızdır.

Bu sebepledir ki, bir kelimenin yerine bir başka kelimenin ikaamesi, çok zamanlarda bir mânâ dünyasının ve zihniyetin yerine bir başka mânâ dünyasının ve zihniyetin ikaamesi şeklinde de tecellî edilmektedir. Ve dahi: Hemen-hemen dâima, **bir kelimenin yerine asla başka bir kelime tam olarak ikaame edilemez.**

Bu hakîkatin göz ardı edilmesi, bir başka açıdan da ayrı bir tahrîbat daha yaratmaktadır. Yeni kelimeler îcat edilmesi elbet de prensip olarak yadırganacak ve îtiraz edilecek bir husus değildir. Fakat, belâ olan şey, bir kelimenin, bir başkasının 'yerine' îcâdı ve eskinin tasfiyesidir. Şâyet, herhangi bir şekilde îcat edilen bir kelime, hattâ düpe-düz uydurulmuş dahi olsa, hiç olmazsa 'eskinin yerine' değil de 'yeni bir kelime' olarak Dil'e kazandırılmış olsa, bu, Dil'in mânâ ve anlam spektrumunun genişlemesi bakımından hayırlı dahi olabilir.

Her kelime, velev ki 'uydurma' olsun, aynı fonksiyonu îfâ etmesi düşünülen önceki kelimenin yerine bire-bir kaaim olamaz; aynı fonksiyonu bire-bir yerine getiremez: O, kendisi olarak, şöyle ya da böyle, farklı bir şahsiyet sâhibi olur; farklı bir dünya, 'farklı bir mânâ dünyası' kurar. Buradaki anahtar ibâre “yerine” ibâresidir ve iyice kavranması şarttır. Bu sebeple, bu noktada, bilhassa bizim felsefesiz dilcilerin saplantısı olan “bir kelime yerine başka kelime koyma” iptidâîliğinin kolay deşifre edilebilmesi için seviyeden bir nebze fedâkârlık yaparak avâmî bir istiârede bulunabiliriz: İmdi; her kadın, *kendisi* olarak mutlak bir şahsiyet sâhibidir; velev ki en alt seviyeden dahi olsa. Şu halde, bir er kişi, eski eşi Ayşe'nin *yerine* Fatma ile evlenemez; Fatma, dâima Ayşe'den farklıdır; onun farklı bir bedeni, farklı bir rûhu, farklı dünyası vardır. Binâenaleyh, Ayşe'nin *yerine* Fatma ile evlendiğini sanan er kişinin bu fikri sâdece avâmî bir fikirdir, bir vehimdir. Hakikat halde, Fatma, Ayşe'nin yerine gelmiş değildir; o, kendi yeri ile berâber erkeğinin hayâtına girmiştir.

Kelimeler ile birlikte ifâde edilen, o kelimelerin arkasındaki Tarih'tir, o kelimelerin içine nüfuz etmiş ve ancak uzun bir tarihsel sürede ve süreçte teşekkül etmiş olan Kültür'dür, Ruh'tur. Kelime, sadece kuru bir maddî gövde değildir, yaşayan, canlı bir bedendir. Mükerreren belirtmek isterim ki aslında her kelime, bir mânâ ve bir anlam dünyasıdır; burada “mânâ” kelimesini bilinçli olarak “anlam” yerine kullandığımı belirtmek isterim. Zira, “mâna” kelimesi, sâdece “anlaşılan şey” (meaning) değildir; aynı zamanda onun bir de *mâneviyat* ile ilgili “moral” boyutu vardır. İmdi: Her kelime bir mânâ dünyasıdır; bu, şu demektir: Her kelimenin içinde, o kelimeyle iltisak etmiş bulunan bir moral dünya mündemiçtir. Bunun içindir ki, kelimeler değiştirildikçe, mânâ dünyası ve buna bağlı olarak da Dil değişir.

Dil'in en büyük menfî değişimi ve Domino'ya yol açan sebep de budur.

İşte, Türkçe'deki Linguistik Domino'nun en büyük etkilerinden ilki bu olmuştur: **Vokabüler Domino Tahrîbâtı** ve o da bir cümle ile şudur: Tanınmayacak bir değişim geçiren Türkçe kelime dağarcığı, bir vokabüler tahrifatına mârûz kalmıştır.

İmdi: Kelimeler üzerinde yapılan manüplasyonlar, kelime hazinesini şu şekilde etkilemektedir.

a: Uydurulan/îcat edilen kelimelerin bir kısmı tutunmakta ve fakat bunlar çok kereler, eski (terk edilmiş, metrûk) kelimelerin ifâde alanlarıyla bire-bir örtüşmemekte ve yeni *ifâde alanları*, yeni *mânâ/anlam dünyaları* yaratmaktadır. Bu sûretle, metrûk vokabüleri yıkılırken, onunla birlikte, tarihsel süreçte oluşturulmuş olan *mânâlar/anlamalar dünyası* da yıkılmaktadır. Bu ise, kültürün, bir süreklilik (temâdiyet) olduğu gerçeği ile çatışmaktadır. Kültür, bir süreklilik'tir; tarihin belirli bir döneminde, bir seferde ve boşlukta yaratılmaz, yaratılamaz. Böylece, bir yandan eski ile bağı sıhhsiz bir şekilde zayıflayan, hattâ yer-yer kopan yeni bir kültür zuhûr etmekte; fakat, diğer yandan, bu kültür de çok yetersiz kaldığı için bir kültür zayıflaması, bir “**kültürsüzlük kültürü**” ortaya çıkmaktadır.

b: Uydurulan/îcat edilen kelimelerin bir kısmı da *tutunmakta* ve fakat, *oturmamakta*, bu sebeple de kullanıcılar tarafından birbiriyle ilgisiz, farklı ve hattâ zaman-zaman mütenâkız anlamlar yüklenmektedir. Bu konuda verilebilecek olan misaller ve örnekler ciltlerce kitaba sığmayacağı için burada sâdece birkaç basit nümüne ile yetinilecektir. Meselâ: *İrâde* karşılığı olarak icat edilen *istem*, zamanla *talep* anlamında kullanılmaya başlanmış, bu durumda onun yerine *istenç* kelimesi îcat edilmiştir; fakat bu arada, bir yandan gerek *istem* ve gerekse de *istenç*, kendilerine yeni anlam çerçevesi, yeni birer mânâ dünyası kurmuşlardır. Söz gelimi, *irâdeli adam* terimi ile *istemli adam* ve/ya *istençli adam* terimleri artık bire-bir örtüşmekte değildir; onların anlam dünyaları farklıdır. Diğer yandan da, uzun zamanların ürünü olan *irâde* lâğvedilmiş olduğu için, *irâde* ile bağıntılı terimler de yok olmaya yüz tutmaktadır. Bunlardan birincisi **mânâ (ve anlam) dünyasının kayması**, ikincisi de “**kültürün tahribi**”dir. Benzer bir misal, “terbiye” yerine îcat edilen “eğitim” ile de verilebilir; hiç kimse *terbiyeli adam* teriminin *eğitimli adam* terimi ile eş-değer olduğunu iddia edemez. Kezâ; “eser” yerine uydurulan “yapıt”, *yerine* konmak istendiği “eser”in yerini tam olarak almamış, kendisi yeni bir dünya kurmuştur.

İmdi, Dil, bir mekaniksel yapı olmadığı için, bireysel ve toplumsal bilinç, *istenç* kelimesini mekaniksel bir tarzda, bir seferde *irâde* kelimesi ile değiştirememekte, bir tarafta, artık ölüme terkedilmiş olan *irâde* ve onunla ilgili ve ilintili ne kadar ilmî ve edebî istilah mevcut ise, tamâmı birden anlaşılammaktan dolayı terk edilemez hale gelmekte, bunun sonucunda *irâde*'nin önce *istem* ardından da *istenç* ile başlayan değiştirilmesi ameliyesi, dominoların birbirini zincirleme olarak devirmesi gibi, kültür içerisinde bir *zincirleme reaksiyon* başlatmakta ve durdurulamaz bir şekilde kuvvetlenmekte, kendi-kendisini besleyerek önüne çıkan herşeyi tahrip etmektedir. Bu zincirleme reaksiyonu yukarıda vermiş olduğumuz diğer iki kelime örneği ile de takviye edebiliriz: “Eser”in yerine “yapıt” gelince, “*severim her güzeli senden eserdir diyerek*” mısraî ile başlayan o güzelim Hicaz şarkı da yavaş-yavaş anakronikleşmekte, silinmektedir. Beri yandan, “terbiye” kelimesi yok olunca,

onunla bağlantılı birçok dünya da yıkılmakta ve meselâ “Rabb” kelimesinin anlamı da kalmamaktadır mânâsı da.

Bu sûretle Türkçe kelime hazînesinde başlayan Domino Tesiri, durdurulması mümkün olmayan bir zincirleme reaksiyona inkılab ederek bütün kültür alanlarını kuşatmakta ve bir kültür felâketine yol açmaktadır.

Türk dilinde vuku’ bulan bu tahrîbatın en elîm netîcelerini şöyle hulâsa ederek bu yazı serisini hitâma erdirelim:

1: Linguistik Domino Tesiri, Türkçe’yi aşırı derecede zayıflatmakta; “Arapça-Farsça kompleksi” ile budanan Türkçe, diğer diller karşısında mukavemet etme gücünü kaybetmekte, en başta İngilizce olmak üzere büyük Batı dillerinin etki alanlarına girmektedir. Bunun, kaçınılmaz ve hattâ zarûrî bir netîce ve bir âkıbet olduğuna ve içi boş, şoven, hamâsî nutuklarla durdurulamayacağına dikkat edilmelidir. Günümüzde Almanca, Fransızca gibi çok güçlü ve çok köklü Garp dillerini ve Arapça gibi en güçlü ve en köklü Şark dilini dahi ezen İngilizce karşısında Türkçe’nin hemen-hemen hiçbir şansı yoktur; bu, böyle bilinmelidir. Ol sebebe binâen, “Show Room” gibi tabelâlara sinirlenmenin hiçbir anlamının da mânâsının da bulunmadığına dikkat edilmelidir.

2: Diğer kültür tahrîbatı sebepleri ile de birleşen, süperpoze olan Linguistik Domino Tesiri, bütün kültür alanlarına sirâyet ederek kültürümüzü ve hattâ medeniyetimizi kelimenin tam mânâsıyla mahvetmektedir. Bu cümleden olmak üzere, çok açıkça ifâde etmek isterim ki, işbu “piyasa Türkçesi” ile Felsefe, Bilim, San’at üretilemez; ve kezâ, Yabancı Dil ile eğitime kökten karşı çıkmanın da ilkel bir milliyetçilik ve aynı zamanda — birkısımları açısından — samîmîyetsizlik olduğuna dikkat edilmelidir. Açık konuşmakta fayda var: Bu piyasa Türkçesi, ne bir Tolstoy yaratır, ne bir Balzac, ne bir Hugo, ne bir Kant, ne bir Descartes, ne bir Fârâbî, ne bir İbn Sînâ; ne bir Cevdet Paşa, ne bir Dede Efendi... ve ilââhir... Bu “**geri dil**”den böyle “ileri mahsûller” beklenemez dostlar; dürüst olalım. Evet, dürüst olalım: Bu piyasa Türkçesi’nin ve bu geri kültürün romancısı ancak Fakir Baykurt ya da Yaşar Kemal olabilir; şarkıcısı da Tarkan veya Müslüm Baba. Onları da bulduğumuza şükrederek öpüp başımıza koyalım. Bayburtlu’nun dediği gibi: Bu güveçten ancak bu kadar lâhana çıkar!

NOT:

Bu konuyla alâkalı olarak, niçin yazılarımda hem “yeni”, hem “eski” ve hem de “ecnebî menşe’li” kelimeleri kullandığım hakkında çok sıklıkla tevcih edilen bir soruya bir nebze sarâhat getirebileceği düşüncesiyle; ecnebî menşe’li kelimeler kullanmama îtiraz eden, ismini vermeyeceğim saygıdeğer bir okuyucumun, Amerika’dan gönderdiği e-mektuptaki şu sitemini ve gönderdiğim cevâbımı burada aktarmak isterim:

“/...Türkçemizde “lugat” ile tam karşılığı mevcut iken neden “vokabulari” gibi ucube bir kelimeyi kullanma ihtiyacı duyduunuz anlayamadım. Hem söylenişi çok zor hem de bence tamamı ile yersiz kullanılmış. “Vokabularisinde olmayan” gibi bir ifade yerine pek tabii olarak “kitabında yazmayan” dahi çok daha fazla sey ifade ederdi Türk okurlarınız için. Yabancılar için illa gerekiyorsa bence vocabulary çok daha sevimli olurdu”

Bu soru ile ilgili cevabım şöyledir:

“.../... **“vocabulary”**, aynı zamanda “kelime hazînesi” gibi bir mânâ da tazammun etmekle, Türkçe'deki “lûgat” kelimesi ile bire-bir örtüşmekte değildir. İngiliz lisânında mevcut bulunan “dictionary”, “lexicon” ve “vocabulary” kelimelerine mukaabil, Türkçe’de bugün “sözlük” ve artık yavaş-yavaş terkedilmekte olan — ve hattâ büyük nisbette terkedilmiş de diyebiliriz — “lûgat” bunları karşılamamaya yetmemektedir. Şimdi artık külliyyen kapı dışarı edilmiş bulunan “kaamûs” kelimesini de hiç teklif edemez hâldeyim. Sizin teklif ettiğiniz **“kitabında yazmayan”** karşılığına gelince: “Kitabında yazmak”, bir tâbirdir (idiom); bir kelime veya bir terim değil; üstelik, zimmetinde bir miktar argo tuzu olmakla müeddeb de değildir ve edebî, felsefî bir metinde, ve hele “vocabulary” mukaabili olarak kullanılması câiz değildir. Kelimenin imlâsına gelince: O’nu “vokabuleri” şeklinde yazmakla Türkçe bünyesinde gördüğümü ifâde etmek istiyorum; “vocabulary” şeklindeki bir imlâ, nâdiren mürâcaat edilen ve ecnebî olduğu ihsas edilen kelimeler için kullanılır; bu gibi kullanımlarda ekseriyetle, bir vurgu olması için, ya tırnak içinde [“vocabulary” gibi] veya italik [vocabulary gibi] yazılmalıdır: İngilizce’de adhoc, vice versa kelimelerinin yazılışı gibi.

Bu ahval ve şerâit tahtında, ya piyasa malı, “non-named”, kabîle Türkçesi ile iktifâ etmek, veya yeni kelimeler îcad etmek, yâhut, “difüzyon teorisi”nin kaadilerine boyun eğerek ecnebî - yâni *stranger* değil *foreigner* - kelimelere (onları Türkçeleştirmeye gayret ederek) rızâ göstermek gibi alternatiflerden birisini tercih etmek vaziyetinde kalmaktayım. Birincisi iptidâîliktir ve dahi nefsimde zulümdür; ikincisi en iyi yoldur; ama, bu yol Sol’un tekelindedir. Ben, milliyetçi, muhâfakâr, dindar bir entellektüelim (bu kelimenin “aydın”dan, ve/ya “münevver”den farklı olduğunu ve de şahsım için ise hayli aşkın bir tekebbür ve enâniyet koktuğunu bilerek kullanmaya cesâret ediyorum); yâni, ne yazık ki, ezici ekseriyeti — hattâ alel-ekser akademisyenleri dahi — “taşralı ve köylü” olan ... bir câmianın entellektüeli! Sol’un her konuda olduğu gibi bu konuda da hâkim olması bu sebebe müstenîddir. Bu yüzden, üçüncü şıkka, taw’an welâ kerken meylediyorum, efendim.”

